

Saavutettavuudesta ja kuntien viestinnästä

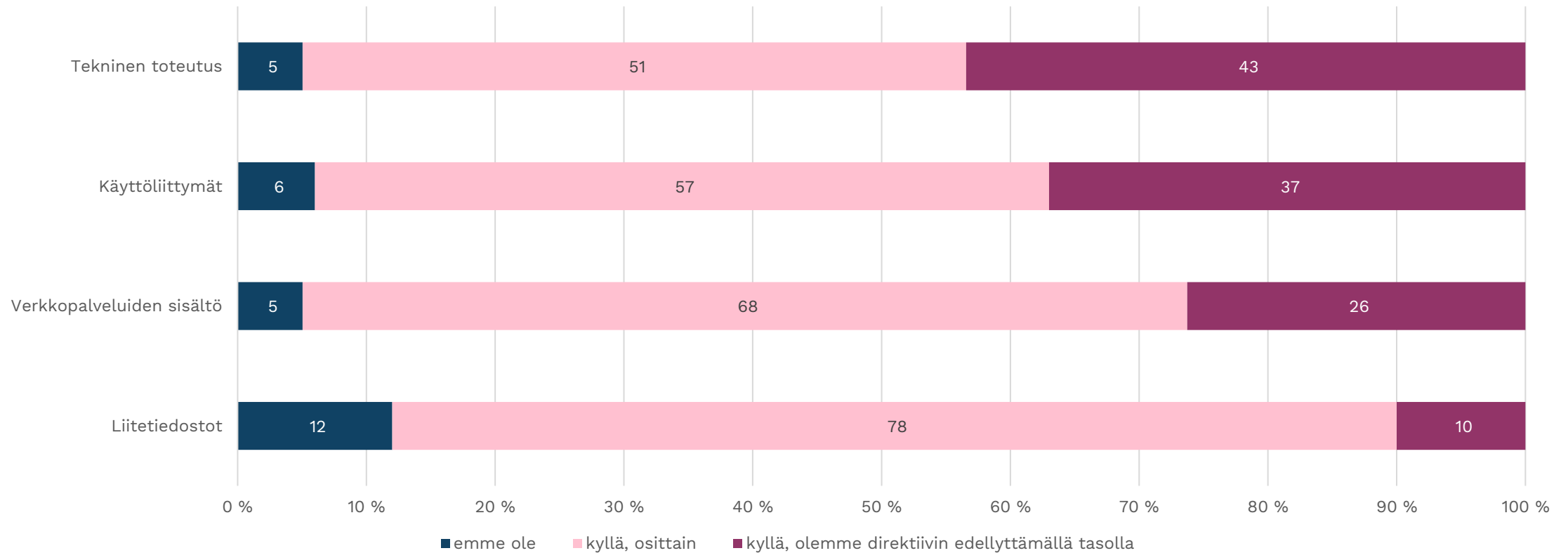
Lex viestintä –tilaisuus 10.3.2022

Tony Hagerlund @TonyHagerlund

Mitä palveluita digipalvelulaki koskee?

- Verkkosivustot
- Mobiilisovellukset
- Videot ja äänitiedostot (mm. podcastit)
- Verkossa julkaistut dokumentit (PDF, Powerpoint, Word jne.)
- Intranetit ja ekstranetit työntekijöille

- Huom! Kuntakonsernit. Jos yli 50 % varoista tulee veroina, kuuluu digipalvelulain soveltamisalaan. Tai jos tekee palveluita joista kunta vastaa.

- Hyvä sivusto on Saavutettavasti: <https://www.saavutettavasti.fi/>

Oletteko huomioineet saavutettavuuden verkkopalveluissanne? (%)

Verkkosivut ja liitteet

Missä ollaan verkkosivujen suhteen?

- Tämä suunta jakautuu kolmeen:
  - tekninen toteutus
  - käyttöliittymä ja
  - sisältö.
- Kaikilla tulisi olla saavutettavuusseloste ja yhteydenottolomake
  - Ovatko prosessit selvillä jos tulee yhteydenottoja?
- Haaste on etenkin sisältö. Paljon ylläpitäjiä. Paljon sivuja. Paljon tiedostoja.
- Positiivista: Saavutettava viestintä on parempaa viestintää. Jos lause on lyhyempi ja sisällöltään selkeä, niin kiva juttu!

Liitteistä

- Jokaisen verkossa julkaistun liitteen tulee olla saavutettava. - ”Julkaisijavastuu.”
- On veteen piirretty viiva milloin liite on saavutettava
  - Hyvä tavoite on tehdä mahdollisimman saavutettavia liitteitä.
- Esimerkiksi Microsoftin pohjat ovat varsin hyviä
  - Jos noudattaa perusasetuksia (esim. otsikkotyylä, ei vain suurena fonttia), tilanne on aika hyvä.
- On olennaista, että organisaation käyttämissä pohjissa on huomioitu saavutettavuus.
- Lisäksi brändissä ja visuaalisessa ilmeessä saavutettavuus tulisi olla sisäänrakennettuna.
  - Esimerkiksi värit, mitä voi käyttää yhdessä.
- Millainen on dokumenttien hallintaprosessinne? Eläkkeelle jääneen työntekijän tekemät liitteet?
- Saavutettavasti-sivustolta löytyy hyvä yhteenveto liitteiden saavutettavuudesta.

Videot ja saavutettavuus

Mistä on kyse?

- Jos video julkaistaan julkisesti (verkko, some, uutiskirje jne. – eli kuka tahansa pääsee siihen halutessaan käsiksi), niin
  - On 14 päivää aikaa toteuttaa se saavutettavaksi.
  - Huom! AVIn suunnasta ovat korostaneet, että idea on, että on 14 päivää aikaa toteuttaa video saavutettavaksi. Ei 14 päivää ”lupaa” toimia ei-saavutettavasti.
- Videoiden saavutettavuus tarkoittaa käytännössä tekstitystä.
  - Vaihtoehto on litterointi. Se on kuitenkin käyttäjälle hankalampi – haluaisitko katsoa YLEstä brittidraamaa, mutta lukisit sen litteroinnin?

Haasteet etenkin valtuuston kokousten tallenteissa

- Pitkä tallenne = kallis tekstittää.
- Tekoälyt ovat aina vaan parempia, mutta mennee vuosia ennen kuin ne ovat riittävän hyviä ilman suurta, tapauskohtaista lisätyötä.
  - Kun tekstitys tarjoaa saavutettavan vaihtoehdon, se ei voi olla sinne päin.
  - Jos haluaa itse tekstittää, saa tekoälyllä aika hyviä pohjia.
- ”Kohtuuton rasite” on asia johon voi vedota. Sitä voi kuitenkin käyttää vain väliaikaisena perusteena.
- AVI on varovainen linjaamaan rajat etukäteen – oletettavasti selkeys saadaan oikeuskäytäntöjen kautta.

Loppuun jotain positiivista!

- Kyse on lain tulkinnasta. Me kaikki saamme tulkita lakia, jotkut vaan ovat koulutuksen puolesta siinä parempia.
- Sopikaa miten toimitte ja kertokaa se saavutettavuusselosteessa.
  - Seisokaa ylpeästi sen takana miten toimitte.
  - Jos saatte (perusteltuja) vinkkejä asukkailta tai AVIlta ohjeen tehdä toisin, muuttakaa toimintatapoja.
- Reagoikaa mahdollisiin yhteydenottoihin
  - Esimerkiksi liitteissä on taatusti ongelmia – miten toimitte kun joku toivoo saavutettavaa liitettä?
- Tekstitetyt videot ovat myös parempaa viestintää.

Tony Hagerlund

Tony.hagerlund@kuntaliitto.fi

050 544 3323

@TonyHagerlund

www.kuntaliitto.fi